

Právní, ekonomické a sociální aspekty opatření na snížení kriminality ve vybrané obci

Michaela Polomíčková

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michaela Polomíčková**
Osobní číslo: **M18445**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Právní, ekonomické a sociální aspekty opatření na snížení kriminality ve vybrané obci**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se kriminality, kriminogenních faktorů a nástrojů ovlivňujících kriminalitu.
- Definujte podstatu strategického plánování ve veřejné správě.

II. Praktická část

- Analyzujte stav a vývoj kriminality a její vliv na ekonomické a sociální aspekty v dané obci.
- Vypracujte SWOT analýzu dané obce.
- Definujte vize a cíle v oblasti prevence kriminality, jejich dopad na rozpočet města a doplňte o návrhy opatření ke snížení kriminality v dané obci.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tisková/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- EWBURN, Tim. *Criminology: a very short introduction*. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 2018, 139 s. ISBN 978-0-19-964325-7.
- FIRSTOVÁ, Jana. *Kriminalita mládeže v sociálních souvislostech*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 215 s. ISBN 978-80-7380-521-0.
- PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 783 s. ISBN 978-80-7598-209-4.
- SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. 2. aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 132 s. ISBN 978-80-7556-009-4.
- VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2019, 585 s. ISBN 978-80-7400-732-3.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Libor Šnědar, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2021**

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně   07. 06. 2021

Jméno a příjmení: Michaela Polomíčková

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je zaměřena na prevenci kriminality ve městě Zlín a na její aspekty z hlediska právního ekonomického a sociálního. Cílem této práce je analýza současného stavu kriminality ve městě Zlín a také analýza cílů a plánů v oblasti prevence kriminality v daném městě. V teoretické části přiblížím základní pojmy oblasti kriminologie, kriminogenních faktorů a nástrojů, které ovlivňují kriminalitu. V praktické části je práce zaměřena na analýzu současného stavu kriminality a jeho vliv na vybrané aspekty ve společnosti a na základě této a SWOT analýzy je praktická část doplněna o vlastní návrhy opatření ke snížení kriminality ve městě Zlín.

Klíčová slova: kriminalita, prevence kriminality, město Zlín, kriminogenní faktory, analýza

ABSTRACT

This thesis is focused on crime prevention in Zlín city also to their legal, economic and social aspects. The aim of the thesis is to analyze current state of crime in the city of Zlín and also analysis of the targets and plans in the field of crime prevention in selected city. In theoretical part of the thesis I will describe basic concepts in the area of criminology, criminogenic factors and instruments which affects crime. In the practical part is thesis focused on analysis of current state of crime and his impact on selected aspects in the society and based on this analysis and SWOT analysis is practical part is amended by own proposals to reduce crime in the city of Zlín.

Keywords: crime, crime prevention, city of Zlín, criminogenic factors, analysis

Poděkování

Zde bych chtěla poděkovat všem, kteří mi během zpracovávání bakalářské práce poskytli cenné rady a informace. Zvláště bych chtěla poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce, panu JUDr. Liboru Šnédarovi, Ph.D. za jeho čas, trpělivost a cenné rady.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Obsah

ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1. KRIMINOLOGIE A KRIMINALITA	11
1.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC KRIMINOLOGIE	11
TRESTNÍ PRÁVO HMOTNÉ	11
TRESTNÍ PRÁVO PROCESNÍ:.....	12
1.2 UKAZATELE KRIMINALITY	12
1.3 VYBRANÉ DRUHY KRIMINALITY	13
1.3.1 MAJETKOVÁ KRIMINALITA	13
1.3.2 NÁSILNÁ KRIMINALITA.....	15
1.3.3 MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA	15
1.3.4 DROGOVÁ KRIMINALITA.....	16
1.3.5 HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA	17
1.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KRIMINALITU	18
1.4.1 KRIMINOGENNÍ FAKTORY V OBLASTI SOCIÁLNÍ.....	18
1.4.2 KRIMINOGENNÍ FAKTORY V OBLASTI KULTURNÍ.....	18
1.4.3 KRIMINOGENNÍ FAKTORY V OBLASTI POLITICKÉ A EKONOMICKÉ	19
1.4.4 KRIMINOGENNÍ FAKTORY V OBLASTI PRÁVNÍ	19
1.4.5 KRIMINOGENNÍ FAKTORY V OBLASTNÍ DEMOGRAFICKÉ	20
2. PREVENCE KRIMINALITY	21
2.1 SOCIÁLNÍ PREVENCE KRIMINALITY	21
2.2 SITUAČNÍ PREVENCE	22
2.3 VIKTIMOLOGICKÁ PREVENCE	23
2.4 SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČR	24
2.4.1 ORGÁNY ZAPOJENÉ DO PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE	25
2.5 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	27
2.5.1 ANALYTICKÁ ČÁST PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	27
2.5.2 NÁVRHOVÁ ČÁST PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ	28
2.5.3 IMPLEMENTAČNÍ FÁZE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	28
2.5.4 HODNOTÍCÍ A DOPLŇUJÍCÍ FÁZE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	29
II. PRAKTICKÁ ČÁST	30
3. POUŽITÉ METODY A POSTUPY	31
3.1 CÍL VÝZKUMU	31

4.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA OKRESU ZLÍN	32
4.1	OBYVATELSTVO	33
4.2	PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB	34
4.3	POLICIE ČR.....	35
4.4	MĚSTSKÁ POLICIE ZLÍN	35
4.5	ANALÝZA KRIMINALITY V OÚ ZLÍN	36
4.5.1	ROZSAH KRIMINALITY	36
4.5.2	ÚROVEŇ KRIMINALITY	37
4.5.3	STRUKTURA KRIMINALITY VE ZLÍNĚ	38
4.5.4	DYNAMIKA KRIMINALITY VE ZLÍNĚ.....	39
4.6	ANALÝZA KRIMINOGENNÍCH FAKTORŮ	39
4.6.1	EKONOMICKÁ SITUACE VE MĚSTĚ ZLÍN	39
4.6.2	MÍRA ZADLUŽENOSTI	40
4.6.3	SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ SKUPINY	40
4.7	SWOT ANALÝZA MĚSTA ZLÍN	41
4.8	NÁVRHY OPATŘENÍ PREVENCE KRIMINALITY	42
4.8.1	MĚSTSKÝ KAMEROVÝ SYSTÉM	42
4.8.2	BEZPEČNÉ MĚSTO SENIORŮM.....	44
5.	VIZE A CÍLE V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.....	46
5.1	VIZE V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY PRO ZLÍNSKÝ KRAJ	46
5.2	CÍLE V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY PRO ZLÍNSKÝ KRAJ	46
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	51
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	54
	SEZNAM OBRÁZKŮ	56
	SEZNAM TABULEK.....	57
	SEZNAM PŘÍLOH.....	58
	PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK.....	59

ÚVOD

Kriminalita ve společnosti je přirozeně se vyskytující jev v každém menším, či větším městě. Protože je kriminalita všeobecně považována za jev negativní jsou na úrovni celostátní, krajské i obecní vytvářeny programy, které působí preventivně proti těmto jevům. Kriminalita vážným způsobem narušuje dění ve společnosti zejména díky tomu, že pácháním kriminálních činů jsou potlačována základní lidská práva a svobody.

Represe a prevence jsou základní činnosti vynakládány v souvislosti s bojem s kriminalitou. Represe se zaměřuje na již spáchané trestné činy, nicméně v jistém ohledu působí také preventivně, např. v 19. století, kdy byly popravy vykonávány jako veřejná událost.

Při vytváření preventivních programů je potřeba zvolit cíle a priority korespondující s aktuální problematikou a nedostatky v dané oblasti, proto jsou vytvářeny statistiky mapující jednotlivé ukazatele kriminality.

Kriminalita je jevem nežádoucím nejen z hlediska práv občanů, ale současně také narušuje rovnováhu mezi městskými aglomeracemi. Míra kriminality může být jedním z faktorů způsobující urbanizaci, díky které dochází k přelidňování, či naopak vylidňování městských aglomerací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. KRIMINOLOGIE A KRIMINALITA

Pojem kriminologie z latinského crimen - zločin a řeckého logos – učení o zločinu lze definovat jako společenskovědní disciplínu, zabývající se nejen jednotlivci (pachatel, oběť, orgán trestní justice apod.) ale také společností jako celkem a sociálními skupinami, které tuhle společnost tvoří.

Kriminologii lze pojmout více způsoby, záleží, jak nahlížíme na kriminalitu, která je v centru zájmu kriminologie. První je tzv. legální (právní) pojetí kriminologie, kde je kriminálním činem označováno to, co je upraveno trestním zákonem, konkrétně z hlediska přestupků zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich č. 250/2016 Sb. a z hlediska trestných činů trestní zákoník č. 40/2009 Sb., čímž je výrazně zúžen předmět bádání kriminologie, na rozdíl od tzv. sociologického pojetí, kde je jsou za kriminalitu považovány nejen trestné činy, které jsou upraveny trestním zákonem, ale také činy, které s ní úzce souvisí, předcházejí jí, nebo ji podmiňují (konzumace drog a alkoholu, prostituce apod.). (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str. 1)

Podle T. Newburna není správné nahlížet na kriminalitu pouze z jednoho hlediska, jelikož se zákon a morální stránka protínají. Trestný čin je z hlediska právního relativní pojem, jelikož se zákon neustále mění, a to co bylo dříve označováno jako trestný čin, jím dnes být nemusí, přestože že jedná o tentýž čin.

Charakteristické pro kriminologii je také to, že se jedná o vědu empirickou, to znamená, že narozdíl od jiných vědních disciplín jako je např. trestní právo, je kriminologie zaměřena na poznávání reálných jevů a okolností, které souvisí s kriminalitou. Těmito poznatky kriminologie ovlivňuje praktickou trestní politiku a přispívá k celkové regulaci kriminality a jevů s ní souvisejících. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str. 1-2)

1.1 Legislativní rámec kriminologie

Jedním z oborů, který se zabývá kriminálním chováním jedinců ve společnosti je právní věda. Do právní nauky spadá věda o trestním právu hmotném a procesním.

Trestní právo hmotné: Definuje, co je to trestný čin, jeho sankce a ochranná opatření. Za trestný čin lze dle §13 ods. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku definovat jako: „*čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“ z čehož vyplývá, že kterýkoliv jiný čin, který tyto znaky nenaplnuje, nelze považovat jako trestný čin (zásada - Nullum crimen sine lege). Trestní zákoník dále dělí trestné činy dle výše

stanovení horní hranice trestní sazby a způsobu zavinění, a to na přečiny, které charakterizuje § 14 ods. 1 zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, jako: „*všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let*“ dále zločiny, které jsou definovány v § 14 ods. 2 zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník a to jako: „*všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny*“ a zvláště závažné zločiny v témže zákoně vymezeny jako: „*úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*“ (ČESKO, 2009). Další skupinou činů, které jsou předmětem kriminologie jsou přestupky, což je: „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“ dle § 5 ods. 1 zákona č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. (ČESKO, 2016)

Trestní právo procesní: To zahrnuje právní normy, které upravují proces, nebo postup orgánů činných ve správním řízení, a to při vyšetřování a rozhodování v trestní věci. Tento postup je popsán v zákoně č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudím (trestní řád).

1.2 Ukazatele kriminality

Popisem kriminality se zabývá kriminální fenomenologie, která nahlíží na kriminalitu jako na sociálně patologický jev. Všechny okolnosti týkající se místa, časového průběhu, struktury kriminality jsou důležité pro její objasnění, pro vypracovávání či ověřování kriminologických teorií, a také při hledání vhodných trestně-politických přístupů a jejich následném vyhodnocování.

K tomu abychom mohli kriminalitu kontrolovat a předcházet jí, ji nejdříve musíme umět správně popsat. Budeme-li chtít popsat kriminalitu z hlediska územního, budeme se bavit o **rozsahu kriminality**, který popisuje množství trestných činů spáchaných na vymezeném území (Česká republika, Zlínský kraj...) za určitý časový úsek (měsíc, rok...), kdy jsou zkoumány nejen činy, které jsou trestním zákonem definovány jako trestné činy, ale také činy jinak trestné, které sice naplňují skutkovou podstatu trestného činu, nicméně pachatel, který tento čin spáchal, není trestně odpovědný, důvodem může být například věk.

K tomu abychom efektivně popsali kriminalitu je potřeba pracovat s více ukazateli. Jedním z nich je demografická stránka území, s tou pracuje další ukazatel a to **úroveň (intenzita) kriminality**, který kromě území přihlíží také k počtu obyvatel, jelikož například je rozdíl, jestli je 100 trestných činů spáchaných ve Zlínském kraji s počtem obyvatel s přibližně

580 000 či 100 trestných činů spáchaných v Jihomoravském kraji s počtem obyvatel dosahujícím téměř k 1,2 milionům obyvatel. Výsledek tohoto ukazatel je vyjádřen v indexech, a to buď na 10 000, nebo 100 000 v dané lokalitě. Ten můžeme dělit na čistý index, který započítává pouze osoby starší 15 let a hrubý index, který zahrnuje i osoby, které nejsou trestně odpovědné pro věk. (Gřivna, Scheinost, Zoubková, 2014, str. 30-31)

Válková, Kuchta, Hulmánková a kol. (2019, str. 142) ve své knize popisují index, který vymezuje rozsah kriminality na počet obyvatel na určitém území, ten získáme následujícím způsobem:

$$\text{Index} = \frac{\text{Počet trestných činů}}{\text{Počet obyvatel na vymezeném území}} \times 100\,000 \text{ (případně } 10\,000)$$

Gřivna (2014 s. 31) uvádí, že **struktura kriminality** strukturuje kriminalitu z více hledisek, a to podle typologie pachatelů, například jestli trestné činy páchají spíše ženy, muži, nebo recidivisté a nejčastěji páchaného trestného činu na konkrétním území.

Výsledná struktura významně konkretizuje stav kriminality na určitém území a napomáhá ji lépe charakterizovat, zejména tehdy, kdy je ve veřejném zájmu sledovat závažnější druhy kriminality (krádež, loupež, vražda...), které pro společnost znamenají narušení řádu ve společnosti a zejména práv jednotlivce. Tyhle konkrétní údaje nám neposkytne obecný údaj o počtu spáchaných trestných činů na vymezeném prostředí, neboť jsou v něj zahrnuty i nedbalostní trestné činy, které například souvisí s dopravní nehodou apod.

Změny v rozsahu, intenzitě a struktuře kriminality v čase sleduje **dynamika kriminality**, která může mít trend vzestupný, sestupný, či stagnující. V souvislosti s vývojem trendu se poté kriminologové snaží najít příčinu, kterou může být například změna ve společnosti, nebo vliv trestně politických strategií. V případě, že je tento trend pravidelný lze **prognózovat** (předpovídat) budoucí vývoj kriminality a v závislosti na těchto predikcích zavést preventivní opatření. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str. 141,142, Gřivna, Scheinost, Zoubková, 2014, str. 30,31,32)

1.3 Vybrané druhy kriminality

1.3.1 Majetková kriminalita

Majetková kriminalita je z dlouhodobého hlediska nejrozšířenějším typem kriminality na území České republiky. Z teoretického hlediska ji lze členit do tří okruhů. První okruh

zahrnuje majetkové trestné činy, pro které je charakterizována zjištěnost a snaha o obohacení na úkor někoho, nebo něčeho jiného. Tyto trestné činy jsou blíže specifikovány v trestním zákoníku a jde o krádež (§ 205 TrZ), zpronevěra (§ 206 TrZ), neoprávněné užívání cizí věci (§ 207 TrZ), podvod (§ 209 - § 213 TrZ), lichva (§ 218 TrZ) a zatajení věci (§ 219 TrZ). (Válková, Kuchta, Hulmáková a spol. 2019 str. 388, Vichlenda, Krček 2011, str. 205). Válková, Kuchta, Hulmáková a spol. (2019 str. 388) uvádí, že za některých podmínek lze do této skupiny zařadit také trestné činy podílnictví (§ 214 a § 215 TrZ).

Pro druhý okruh je charakteristická snaha o poškození cizí věci, či majetku. Spadají sem trestné činy porušování povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 a § 221 TrZ), poškození věřitele (§ 222 TrZ), poškozování věci (§ 228 TrZ), zneužití vlastnictví (§ 229 TrZ), a počítačové trestné činy (§ 230 - § 232 TrZ).

Další skupinu majetkové trestné činnosti poté tvoří řada jiných trestných činů, jejichž skutková podstata je uvedena v jiných hlavách zvláštní části trestního zákona, tím je např. teroristický útok, pytláctví, loupež, vydírání. Tyto trestné činy mají jiný primární objekt, nicméně obohacením, či způsobením škody jinému je podmíněna vyšší trestní sazba.

Na jednotlivé ukazatele majetkové trestné činnosti má vliv mnoho faktorů a je velmi obtížné určit ty nejvýznamnější. Při určování příčin je nutné nahlédnout do historicky daných příčin, které spočívají především v sociální a psychické sféře. Vliv může mít špatné rodinné prostředí, již ve školách lze rozpoznat náznaky chování, které v budoucnu mohou vést k páchaní trestné činnosti, tyto náznaky by neměly být přehlíženy, dále nevhodné trávení volného času, či nesprávný postoj k cizímu majetku.

Válková, Kuchta, Hulmáková a kol (2019, str. 391,392) popisují jako další společenský ukazatel majetkovou polarizaci, která dále člení pohnutky ke spáchání majetkové trestné činnosti, dle majetkové vrstvy ve společnosti. Ve společnosti se nacházejí osoby zcela nemajetné (bezdomovci, žebráci, tuláci). Motivem pro páchaní majetkové trestné činnosti pro tuto skupinu obyvatel bývá zpravidla zajištění základních životních potřeb, či zajištění důstojných podmínek, tou může být například drobná krádež, aby mohl bezdomovec přečkat zimu ve vězení. Příslušníci střední vrstvy, pro ty je charakteristická hmotně zajištěná existence. Úsilí této vrstvy spočívá ve vyrovnání se jiným příslušníkům své vrstvy, nebo ve snaze se ve skupině těchto příslušníků udržet. Velký vliv má také reklama, která napomáhá v umělém vytváření nových potřeb, udává nové módní trendy, pod tlakem těchto aspektů se zejména morálně slabší jedinci uchylují ke kriminálnímu jednání. Těmto potřebám mohou být vystaveni také účastníci nejbohatší vrstvy, kteří ale k uspokojování těchto potřeb

využívají především hospodářskou kriminalitu. Při zjištění této kriminality bývá pohnutkou spíše touha po dobrodružství.

Existuje mnoho preventivních opatření odvíjejících se od typu majetkové trestné činnosti. Důležitá je především informovanost a angažovanost občanů, kteří mohou zabránit páchání majetkové trestné činnosti instalací kamerových systémů, čidel, zámků. Stavební objekty je možno zabezpečit mříží, vrstveným sklem. Ze strany policistů se jedná o zvýšený počet hlídek v rizikových oblastech.

1.3.2 Násilná kriminalita

Násilná kriminalita je pojmem kriminologickým, nikoli právním, to znamená, že pojem násilná kriminalita není definován v TrZ, nicméně je obsažen ve více hlavách TrZ, např. Trestné činy proti životu, které se nachází v VII. hlavě TrZ, trestné činy proti republice vymezena v I. hlavě TrZ, Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných – hlava III.TrZ, nebo trestné činy obecně nebezpečné obsaženy v IV. hlavě TrZ atd. (Svatoš, 2009 str. 50)

Gřivna, Scheinost a Zoubková (2014, str 223) definují násilnou kriminalitu jako jednání, které spadá do obecné kriminality. Násilná kriminalita je z pohledu kriminálních věd spojována s pojmem „násilí“, které je vymezeno jako jednorázové jednání způsobující někomu jinému fyzickou silou škodu, nebo také jako uplatnění síly k překonání odporu a „agrese“, která je chápána jako útok, nebo jiný projev násilí vůči jiné osobě.

Kriminologické pojetí násilné kriminality do dále člení do užšího pojetí, které zahrnuje úmyslné užití fyzického násilí, případně hrozby tohoto násilí proti druhé osobě. Širší pojetí počítá také s psychickým násilím, které může být např. verbální, ekonomické, či sociální.

Tuto teorii dále doplňuje Novotný a Zapletal (2004, str. 282), kteří tvrdí, že frekvence násilné kriminality je měřítkem toho, jak je stát úspěšný v kontrole kriminality. Velké množství výskytu násilné kriminality na určitém území má negativní dopad na obyvatelstvo, tím, že mění kvalitu života jedince i společnosti a zasahuje do práv občanů na osobní bezpečnost a současně vyvolává pocit nejistoty.

1.3.3 Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita je skupinou trestných činů, která je spjata s pohlavním pudem. Jedná se o závažnou problematiku ve společnosti, jelikož tyto trestné činy ovlivňují nejen svobodu jedince, a důstojnost jedince, ale mohou také negativně ovlivnit zdravý vývoj dítěte. Při páchání mravnostní kriminality jen zřídka dojde k fyzické úhoně, naopak může způsobit

dlouhodobé psychické poškození. Tato újma se projevuje např. úzkostí, depresemi, pocitem beznaděje a může provázet jedince po celý život. (Novotný, Zapletal, 2004, str. 303,304)

Z hlediska společenského představuje mravnostní kriminalita vážnou problematiku, zejména také díky vysoké latenci, která je způsobena např. z obavy ze msty pachatele, studu, nebo nezájmu se podrobit policejnímu výslechu. (Vichlenda, Krček, 2011 str. 203)

Hoferková (2014, str. 56) dělí mravnostní kriminalitu na:

1. Kriminalitu sexuální, která spočívá v uspokojování sexuálních potřeb společensky nepřijatelným způsobem, a to zejména proti vůli druhé osoby, nebo nerespektováním věkové hranice pro sexuální chování určené trestním právem.
2. Kriminalitu, která je spojena s prostitucí, ta se vyznačuje obchodem s lidmi a je často propojena s jinými formami trestné činnosti (majetková, násilná...)

Jedna z podkategorií, která spadá do mravnostní kriminality je kuplířství definované jako, poskytování sexuálních služeb organizátorem (kuplířem) za úplatu.

Vichlenda, Krček (2011, str. 202,203) dále uvádí, že do skupiny mravnostní kriminality spadá např. znásilnění (§185 TrZ), sexuální nátlak (§ 186 TrZ), pohlavní zneužití (§ 187 TrZ), nebo soulož mezi příbuznými (§188 TrZ) a mnohé další.

1.3.4 Drogová kriminalita

Drogová kriminalita spadá do kategorie ostatních trestných činů společně s výtržnictvím, překupnictvím, sprejerstvím, nedovoleným ozbrojováním a dalšími. Drogová kriminalita zahrnuje trestné činy, jejichž cílem je: distribuce drog (nedovolená výroba a držení návykových látek), šíření toxikomanie, dále jsou to také činy, které jsou spáchány pod vlivem alkoholu a činy, které jsou zaměřeny na získání drogy, která je spojena se závislostí. (Hoferková, 2014, str.58)

Nebezpečí spočívá v samotné drogové závislosti, která je v mnoha případech spjata s pácháním drogové kriminality. Ta je charakterizována jako psychický, či fyzický stav, který je zapříčiněn reakcí živého organismu na drogu, ta se může projevovat změnou chování, či jinou změnou, která vyvolává nutkání užívat návykové látky. Dále pak samotné trestné činy, např. jízda pod vlivem alkoholu, nebo výkon povolání pod vlivem omamné látky, kterými je ohrožena bezpečnost jiných osob.

Pro drogovou kriminalitu je charakteristické, že je nejintenzivněji páchána v zemích, kde se z užívání drog stal nový fenomén, k těmto státům patří i Česká republika, ve které byl v důsledku celkového uvolnění pohybu osob, alkohol, který je legální doplněn o pervitin a jiné nelegální drogy.

Do úsilí co nejvíce eliminovat trestné činy spojené s návykovými látkami jsou v mezinárodním měřítku zainteresovány Organizace Spojených národů a Světová zdravotnická organizace (WHO) a jeho vyústěním bylo přejetí několika mezinárodních smluv, které upravují zacházení a pohyb drog, a různá opatření, která směřují k podchycení ilegálního obchodu s drogami. (Valáková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str. 442,443)

1.3.5 Hospodářská kriminalita

Podle Hoferkové (2014, str. 57) lze hospodářskou kriminalitu obecně definovat jako protiprávní ekonomické jednání, kterým je dosaženo neoprávněného finančního, či jiného obohacení na úkor jiného konkrétního ekonomického růstu. K jeho spáchání je využito ekonomických nástrojů. Dále jmenuje znaky, které jsou charakteristické pro hospodářskou kriminalitu:

- Poškozuje širší okruh osob
- Ohrožuje ekonomickou a sociální stabilitu státu
- Způsobuje řádově vysoké škody
- Často přesahuje území jednoho státu
- Má vysokou latenci

Hospodářská kriminalita je, ne vždy, ale primárně páchána osobami při podnikatelské činnosti, nebo uvnitř těchto subjektů. Jedná se o trestné činy, které ohrožují, nebo zneužívají individuální a kolektivní práva v hospodářské sféře, je zde zneužito slabin hospodářského systému, nebo jeho institucí, které dále vede k oslabení důvěry v ekonomický a sociální systém a jsou motivovány ziskem nebo touhou po moci, ve většině případů jsou latentní povahy a ohrožují podstatu fungování právního státu.

Pachatelem, který se dopouští tohoto typu trestné činnosti může být každý, kdo je účastníkem hospodářské činnosti a má potřebné informace. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol, 2019, 373,374). Z toho lze odvodit, že se této trestné činnosti dopouští spíše vyšší a střední vrstva společnosti, proto se Hoferková (2014, str. 64) zmiňuje o tzv. „Kriminalitě

bílých límečků“, která byla poprvé definována E. Sutherlandem v roce 1940 a spojuje páchání hospodářských trestných činů s osobami z vyšších sociálních vrstev v rámci jejich profesionálních aktivit. Dnes je kriminalita bílých límečků chápána jako hospodářská trestná činnost páchána osobami v rámci podnikatelských aktivit.

V současné době není vypracována jednotná koncepce, které by popisovala preventivní opatření proti hospodářské kriminalitě, nicméně je třeba vycházet z poznatků o příčinách hospodářské kriminality. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol, 2019, 384)

1.4 Faktory ovlivňující kriminalitu

Kriminogenní faktor lze definovat jako podmínku, příčinu, nebo činitel, který má velký vliv na budoucí spáchání trestného činu tím, že mu napomáhají, nebo jej usnadňují spáchat. Na kriminogenní faktor lze také nahlížet jako na pohnutku, či motivaci trestný čin spáchat.

Kriminogenní faktory lze třídit z více hledisek, a to podle úrovně zkoumání na konkrétní (zkoumá faktory kriminogenní faktory individuálního trestného činu), zvláštní (faktory typické pro určité skupiny trestných činů) a obecné (ty nahlíží na kriminalitu jako na hromadný jev). Dále jsou to subjektivní, to jsou faktory, které se odrážejí na chování jedince a jeho psychických a fyzických vlastnostech a objektivní, která zkoumá vliv rodiny, školy, případně společnosti na potenciální kriminální chování. (Vichlenda, Krček, 2011, str. 83,84)

1.4.1 Kriminogenní faktory v oblasti sociální

Jsou úzce spjaty se sociologií, což je nauka o společnosti, která zkoumá různé procesy a jevy vytváření lidské pospolitosti. Okolností, která může ovlivnit chování jedince může být například špatná výchova v rodině, nevhodné prostředí pro vývoj dítěte, nevhodné vzory v rodině, špatně nastavený žebříček hodnot, alkohol, drogy. Problémové chování je mnohdy znát již v raném věku, kdy dítě chodí za školu, drží se poblíž nedůvěryhodných skupin, které se dopouští kázeňských přestupků, či delikvence, záporný postoj k autoritám a společenským pravidlům.

1.4.2 Kriminogenní faktory v oblasti kulturní

Za kulturu je považován majetkový a duchovní žebříček hodnot, vytvořený lidmi během vývoje společnosti. Důležitým aspektem je výchova, která dává základy pro správný mravní, fyzický, rozumový a citový vývoj jedince. Správná výchova je předpokladem pro

vyrovnaného jedince, který se dokáže snáze zařadit do společnosti a okolního světa. Nejen výchova rodiny, ale i společnost je důležitá pro kvalitní život.

1.4.3 Kriminogenní faktory v oblasti politické a ekonomické

Spočívá především ve snaze o získání moci nad řízením státu a ekonomiky. Politika má velký vliv na vývoj společnosti, na tvorbě a realizaci práva, výchovný, nebo sociální systém. Problém spočívá v nedostatečném kontrolním mechanismu moci, a to na všech stupních, které se může projevit ve zneužívání moci orgány působícími ve státní, nebo politické sféře. Špatné vytváření podmínek pro boj proti rasismu, xenofobii, či terorismu. Tyto faktory se projevují zejména u majetkové trestné činnosti (špatně podchycené nakládání se státním majetkem, daňové a jiné podvody, podvodné firmy a inzerce) tyto okolnosti vyvolávají ve společnosti nepokoje, kdy dochází ke stávkám a demonstracím. Jednou z prvních osobností zabývajících se souvislostmi mezi ekonomikou a kriminalitou byl Gary S. Becker, který ve své práci nesoucí název „*Crime and Punishment : An Economic Approach*“, kde tvrdí že jedinec se rozhoduje na základě 2 proměnných a to dle příjmu, který by získal legální činností a to, co by získal nelegální činností při vynaložení stejného úsilí a času. Z čehož dále odvozuje, že zvýšení příjmu, či zvýšení právního vědomí, získaného studiem by mohlo vést ke snížení majetkové trestné činnosti. Dalším z mnoha faktorů je nezaměstnanost, souvislost mezi nezaměstnaností a množstvím spáchaných trestných činů je předmětem několika studií, jednou z nich je studie, kterou provedli Cerro a Meloni (2000), která analyzovala data z jednotlivých provincií v Argentině za léta od 1990-1999, kde v závěru došli k výsledku, že zaměstnanost souvisí s množstvím spáchaných trestných činů.

1.4.4 Kriminogenní faktory v oblasti právní

Kontrola trestných činů je ukotvena v právním řádu státu, který lze charakterizovat jako soubor platných právních norem. Významným faktorem v této oblasti je nízké právní vědomí občanů, které může být způsobeno častými úpravami právních norem, díky čemuž se může právní řád jevit jako chaotický a nepřehledný. Obcházení a nedodržování zákona je důsledkem mezer v legislativě, obtížné vymahatelnosti práva, či nerespektování policie. (Bouřa, 2007, str. 27-31)

1.4.5 Kriminogenní faktory v oblastní demografické

Další skupinou faktorů, které ovlivňují míru kriminality ve společnosti jsou faktory demografické, což jsou negativní jevy ve společnosti, které do určité míry mohou ovlivňovat množství spáchaných trestných činů na určitém území, kde se tyto demografické jevy vyskytují. Už samotný typ lokality je dle Holase, Krulichové, Hákové a Scheinosty (2016, str 13) kriminogenní faktor. Kriminalita páchána v regionech, které jsou bohatší a industrializované převládá majetková kriminalita, regiony chudší s vyšší mírou sociální deprivace jsou charakteristické spíše násilnou formou kriminality. Dalším faktorem může být také míra přistěhovalých, kteří mohou narušit sociální prostředí dané oblasti. Důvodem ke stěhování může být špatná finanční situace, se kterou se pojí účast na kriminálním jednání. Dalším z faktorů je také míra urbanizace, neboli poměšťování. Venkovské oblasti jsou typické charakteristické nízkou mírou dezorganizace a také silnými vazbami mezi obyvateli, která zajišťuje neformální sociální kontrolu, která působí preventivně vůči páchání trestných činů. Naopak ve větších městských aglomeracích a sídlištích je častým jevem např. vandalismus. Z hlediska obyvatelstva je zde vyšší anonymizace také nižší míra navazování kontaktů a tím nižší kontrola dění v okolí.

Působením výše uvedených faktorů mohou vznikat určité menšiny, které čelí **sociálnímu vyloučení, či diskriminaci**, jehož příčinu spatřuje Blatníková a Netík (2008, str. 14) především v neschopnosti jedince, či skupiny jedinců stát se plnohodnotnými členy společnosti.

2. PREVENCE KRIMINALITY

Prevenici kriminality definuje Svatoš (2016, str. 9) jako souhrn nerepresivních opatření, či aktivit, které jsou realizovány prostřednictvím státních, veřejnoprávních a soukromoprávních subjektů. Účelem těchto aktivit je předcházení či eliminování páchaní trestné činnosti na určitém území a tím pomoci zlepšit kvalitu života ve společnosti. Preventivní opatření mají více podob, jedním z nich je zaměření na kriminogenní faktory, dále působení na potenciální pachatele, nebo oběti trestných činů, důležitá je také informovanost společnosti.

(Svatoš, 2016, str. 17,18) dále člení prevenci kriminality do jednotlivých úrovní. Primární prevence kriminality je zaměřena na nejširší veřejnost bez ohledu na stupeň kriminálního ohrožení. Jedná se především o východu, výuku, osvětu, pozitivní ovlivňování dětí a mládeže.

Sekundární prevence kriminality zužuje svou působnost na rizikové jedince, či skupiny u kterých je vyšší pravděpodobnost, že mohou být potenciálními pachateli, či oběti. Vychází se ze sociálně patologických jevů (dlouhodobá nezaměstnanost, alkoholici, narkomani, záškoláctví) a rizikových skupin (starší obyvatelé, děti...).

Terciární prevence kriminality je zaměřena cíleně, a to na resocializaci osob, které jsou již kriminálně narušeny, cílem je eliminace kriminální recidivy. Aktivity jsou zaměřeny na to, aby byly tyto osoby schopny se zařadit do společnosti (rekvalifikace, pomoc při získávání bydlení).

2.1 Sociální prevence kriminality

Sociální prevence kriminality je součástí sociální politiky spočívající ve vytváření vhodných podmínek ve společnosti. Tyto nástroje působí v oblasti volnočasové, psychologické, ekonomické atd. Jejich cílem je eliminace nevhodných aspektů života, které se mohou stát kriminogenními faktory. Nejtypičtějšími příklady nástrojů sociální prevence je např. povinná školní docházka či efektivní politika zaměstnanosti. Mezi nejdůležitější objekty, na které se sociální prevence kriminality zaměřuje je rodina, ta je prioritním životním prostředím pro jedince, jelikož na něj působí již od útlého věku. Rodina výrazně formuje osobnost jedince v období, které má nejzásadnější vliv pro budoucí chování a sestavení hodnot. Dále vzdělávací systém, má vliv na socializaci dítěte a na další formování osobnosti. Dítě se dostává do interakce se spolužáky, či učiteli a tím jsou mu zprostředkovávány

společenské normy a hodnoty. Dalším důležitým aspektem je způsob trávení volného času podle Firstové (2014 str.21) je největším problémem v této oblasti to, že se volnočasové aktivity stávají zbožím a zároveň se čím dál více rodina stává ekonomicky náročná, a to může mít negativní dopad na způsob trávení volného času u dětí a tím způsobit budoucí delikventní chování. Důležitá je také dostupnost volnočasových aktivit, která je vyšší ve větších městech, oproti tomu v menších městech jsou některé volnočasové aktivity nedostupné i přes to, že by o ně byl zájem. Zaměstnání a zaměstnanost je dalším objektem na který působí sociální prevence kriminality, jelikož nezaměstnanost je problémem nejen ekonomickým, ale také sociálně psychologickým. V současné době existuje celá řada programů, které mají za cíl zvýšení zaměstnanosti zejména u kriminálně rizikových osob. Jelikož trvalé zaměstnání a zajištěné bydlení jsou jedny z nejdůležitějších faktorů tzv. desistence (ukončení kriminální kariéry). Negativní vliv mohou mít také média, která mohou nepřiměřeně prezentovat násilí a tím narušovat charakter dětí, či je navádět ke společností nepřijatelnému životnímu stylu zahrnujícího alkohol, či drogy.

2.2 Situační prevence

Situační prevence kriminality vychází z předpokladu, že byl trestný čin spáchán v určitý čas, na určitém místě a za určitých okolností. Úkolem situační prevence je omezení příležitostí a okolností, které vedou ke spáchání trestného činu, nebo výrazně ovlivňují jeho spáchání. Brána v potaz je také racionální úvaha pachatele, který porovnává klady a zápory smýšleného trestného činu. Techniky situační prevence můžeme členit do 3 skupin, všechny tyto techniky jsou cíleny na změnu situace, při které může dojít ke spáchání trestného činu.

- **Opatření komplikující přístup k prostředkům vhodných pro spáchání trestného činu.**

V praxi se mezi tyto opatření považují např. mříže, zámky, alarmy, jejichž účelem je znesnadnění pachateli páchaní trestného činu. Opatřením může být také zvýšená kontrola osob v určených budovách (ministerstva, soudy), na letišti, čipové karty, omezení osob, které mohou vstoupit do jednotlivých prostor...

- **Opatření omezující užitek, prospěch z trestné činnosti**

Toto opatření spočívá v omezení, či úplném odstranění předmětu, či jiného cíle, který je pro pachatele motivací ke kriminální aktivitě. V praxi to může být např. ukládání cenností do trezorů, či nahrazení hotovosti platebními kartami, dalším opatřením mohou těžko

odstranitelné čipy, či značení výrobními čísly, které pachateli znesnadňují následné trestné nakládání s tímto předmětem.

- **Zvýšení rizika dopadení pachatele**

Vysoká šance dopadení může být pro jistou skupinu pachatelů rozhodujícím faktorem pro nespáchání plánovaného trestného činu. Ke zvýšení šance dopadení pachatele je v současnosti využíváno mnoho technických prostředků. Napomoci k dopadení pachatele může například kamerový systém, který je v současné době běžným prostředkem na více frekventovaných místech ve městech. Dohled je dalším účinným prostředkem, ten může být vykonáván širokou veřejností, výsledkem kterého, může být v některých případech svědecká výpověď. Vyšší množství osob na určitém místě může v pachateli vyvolat nejistotu a působí také jako element, který znesnadňuje kriminální činnost. Výše zmiňovaný dohled může být také prováděn profesionálně, a to příslušníky policie, či strážníky obecní policie. Nepřímo mohou vykonávat dohled také prodavači v obchodech, řidiči hromadné dopravy atd. Vedle zmiňovaných opatření je nutno také zmínit tzv: „Teorii přesunu kriminality“, která představuje hlavní nedostatky při uvádění těchto opatření do praxe, kdy je pachatel schopen se přizpůsobit např. místu, kde se nachází zvýšené množství preventivních prostředků tím, že svou trestnou činnost přesune do míst méně nepříznivých, nebo přizpůsobí svou taktiku, či druh páchaného trestného činu dle opatření, která se nacházejí na určitém území.

2.3 Viktimologická prevence

Tyto nástroje směřují primárně obětem trestné činnosti, a to nejen skutečným, ale také potenciálním. Nejčastěji je těmito nástroji míněna informovanost osob o tom, jak předcházet riziku být obětí trestného činu. V praxi se jedná zejména o přednášky, či besedy. Je třeba brát v potaz způsob, jakým jsou lidem tyto informace předány, jelikož jejich nesprávné vyložení může v lidech vyvolat až přílišné obavy o zdraví a majetek a tím narušit kvalitu života. Dle toho, zda je oběť potenciální, či skutečná jsou směřovány různé typy nástrojů prevence kriminality. Potenciální oběti bývají zpravidla informovány vzhledem ke konkrétním kriminogenním faktorům na daném území. Skutečným obětím bývá poskytnuta psychologická, sociologická, či právní podpora, ta je v České republice realizována organizacemi jako: Člověk v tísni, či Bílý kruh bezpečí aj. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol. 2019, str.258-266)

Jednotlivé úrovně a typy nástrojů se mohou prolínat, za tímto účelem Gřivna (2014, str. 143) zmiňuje ve své knize tabulku znázorňující vzájemné působení těchto dvou skupin.

PREVENCE	PRIMÁRNÍ Zaměřena na potenciální pachatele, situace, oběti	SEKUNDÁRNÍ Zaměřena na rizikové objekty	TERCIÁRNÍ Zaměřena na prevenci recidivy
SOCIÁLNÍ Orientovaná na sociálně-ekonomické faktory kriminality	Opatření směřující ke zlepšení společenských a ekonomických podmínek života	Opatření zaměřená na jednotlivé druhy rizikových skupin	Ukládání trestů, ochranných opatření a resocializačních opatření
SITUAČNÍ Orientovaná na kriminogenní situace a na zvýšení pravděpodobnosti odhalení pachatele	Informovanost a možnosti ochrany proti kriminalitě	Zhoršení podmínek pro páčání kriminality a opatření organizační	Zhoršování podmínek pro opakované páčání kriminality, příp. ve vymezených teritoriích a zvýšení míry objasnenosti trestných činů
VIKTIMOLOGICKÁ Orientovaná na bezpečná jednání	Informovanost a možnosti obrany a správném chování občanů v případě ohrožení trestným činem	Informovanost o možnosti obrany proti jednotlivým druhům kriminality	Psychologická, zdravotní, právní pomoc a poradenství.

Tabulka 1 Schéma prevence kriminality (Gřivna, 2014)

2.4 Systém prevence kriminality v ČR

Tento systém působí v České republice již od roku 1993. V roce 1996 byla vytvořena první tzv. „Strategie prevence kriminality“, tak jak ji známe i dnes. V těchto strategiích je zakotvena prevence kriminality v České republice, která zahrnuje vize a cíle v oblasti prevence kriminality, dále nástroje, metody a postupy, které by měly eliminovat kriminalitu

na území České republiky a v neposlední řadě také subjekty zapojené do realizace této strategie. (Svatoš, 2016, str.54). Systém prevence kriminality v ČR je v současné době považován za stabilní systém, zahrnující personální, organizační, finanční a jiné elementy. Prevence kriminality v ČR podepírá Strategie prevence kriminality schválena vládou ve čtyřletých, či pětiletých periodách, ta poslední byla schválena na léta 2016-2020. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str 266, 267)

Bouřa (2016, str. 64-65) dále doplňuje, že Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020 navazuje na doposud získané poznatky a zkušenosti z praxe z předešlých let a cílem každé nové strategie je tyto poznatky a zkušenosti dále rozvíjet, navazovat spolupráce, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů a přijímat efektivnější opatření, která pomohou rychleji reagovat na nové trendy a hrozby, které se mohou ve společnosti vyskytovat.

2.4.1 Orgány zapojené do prevence kriminality v České republice

Dle Bouři (2016, str. 54-56) je předpokladem pro efektivní naplňování strategie prevence kriminality správné zvolení orgánů a jejich systému. Systém prevence kriminality je rozdělen do 3 úrovní:

- Republiková a resortní úroveň
- Krajská úroveň - Krajské úřady
- Lokální úroveň - Zejména samospráva obcí a měst s vyšší koncentrací kriminality

Orgánem, který se významně podílí na fungování systému prevence kriminality je **Republikový výbor pro prevenci kriminality** jako meziresortní orgán, který byl zřízen v roce 1993. Jeho úloha spočívá ve vytváření a sjednocování koncepce preventivní politiky vlády České republiky a také napomáhá při realizaci této koncepce na všech úrovních veřejné správy. Další pravomocí je schvalování dotací na projekty realizované na republikové krajské a místní úrovni. Specifickým cílem, který vyplývá ze současné Strategie prevence kriminality na léta 2016-2020 je zejména posilování spolupráci orgánů v oblasti prevence kriminality na bázi Republikového výboru. V praxi to zejména znamená rozšíření zastoupení Republikového výboru o členství zástupců krajských a obecních samospráv. (Bouřa, 2016, str. 55,56)

Činnost **Policie ČR**, včetně té preventivní, je upravena zákonem č.273/2008 Sb., o Policii České republiky. Je zde vymezena jako „jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží

veřejnosti a jehož úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejného pořádku“.
(ČESKO, 2008).

Hejda a Duben (2002, str. 70) definují Policii ČR jako tradiční jednotku bezpečnostního aparátu, která je spravována policejním prezidiem, v jejímž čele stojí policejní prezident. Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra a za činnost Policie ČR odpovídá policejní prezident ministrovi vnitra.

Klíčovým dokumentem upravující preventivní činnost Policie ČR je „Koncepce prevence kriminality ČR“, která byla zpracována v roce 2014 Policií ČR.

V koncepci jsou definovány hlavní strategické cíle:

— **Organizační a finanční konsolidace systému prevence kriminality v policii s přijetím návazných opatření.** Tento bod dále vymezuje klíčové oblasti, na které je žádoucí se zaměřit. Těmi jsou:

- a. **Sdílení příkladů dobré praxe,** to zejména z důvodu, aby se veřejností nešířila mylná představa toho, co lze za preventivní činnost považovat a co nikoli.
- b. **Vzdělávání v oblasti prevence kriminality**
- c. **Úzká spolupráce mezi jednotlivými útvary a pružná výměna informací v oblasti prevence kriminality.**

— **Spolupráce s vnějšími subjekty,** ta je také předmětem zákona o policii. Předpokládá spolupráci ve všech úrovních veřejné správy.

— **Vytvoření nástrojů pro evaluaci preventivních opatření**

Preventivní činnost je také upravena ve Strategii prevence kriminality v ČR na léta 2016-2020, a to konkrétně v oblasti spolupráce na všech úrovních veřejné správy, dalším strategickým bodem je využití kvalifikovaných specialistů, nebo navýšení minimálního množství zaměstnanců, kteří se budou věnovat prevenci kriminality na jednotlivých útvarech. Pro naplňování strategie je klíčovým dokumentem Program prevence kriminality, který Ministerstvo vnitra každoročně vyhláší a jejímž účelem je podpora programů a projektů obcí a krajů a také pomáhá v boji proti novým hrozbám a trendům v oblasti kriminality. (Válková, Kuchta, Hulmánková a kol., 2019, str. 269,270)

Činnost **obcí** je omezena pouze v rámci samostatné působnosti na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů. Těmito činnostmi jsou myšleny činnosti v zájmu společnosti, které nejsou na základě zákona svěřeny krajům.

Kraje při realizování preventivní politiky postupují v samostatné působnosti. Preventivní činnost krajů je upravena v dokumentu Strategie prevence kriminality ČR, která krajům poskytuje koordinační, metodickou a finanční podporu, ale také podmínky, za kterých tato činnost musí probíhat. Kraje postupují na základě každoročně vypracované analýzy a ve spolupráci s Ministerstvem vnitra konzultují programy prevence kriminality obcí a měst a shromažďují jejich žádosti o dotace. Města a obce zajišťují praktickou stránku dokumentu Strategie prevence kriminality v ČR. Mezi prioritní činnost obcí patří zejména zaměření na cílové skupiny a jejich ochranu, eliminace delikventní činnosti a zjišťování faktorů, které ji způsobují, zvýšení pocitu bezpečí obyvatel a další. Subjektem, který pomáhá zabezpečovat veřejný pořádek a bezpečí v obci je obecní policie, jejíž předmět činnosti je vymezen v zákoně č. 553/1991 Sb., O obecní policii ve znění pozdějších předpisů. Je to orgán, který se přímo účastní na realizaci projektů, nebo programů týkajících se prevence kriminality.

2.5 Strategické plánování ve veřejné správě

Peková, Jetmar a Toth (2019, str.316,317) ve své knize charakterizují strategické plánování jako směr, kterým by se měla daná organizace subjektu ubírat. Strategické plány představují možné cesty rozvoje, aby se organizace mohla koncentrovat přímo na konkrétní cíle definované strategickým plánem.

V regionálním měřítku je cílem strategie vymezení témat a problematik, které mohou významně ovlivnit rozvoj regionu a také jejich zahrnutí do politik pro následnou implementaci do společnosti. Jejich nositelem je národní dokument zvaný jako Strategie regionálního rozvoje, jejíž obsahem je nejprve analýza vybraného regionu, jeho slabé a silné stránky a následně stanovené cíle a priority, vhodné nástroje k plnění stanovených cílů a dotčené subjekty, které se budou podílet na plnění těchto cílů a priorit. Strategie regionálního rozvoje probíhá zpravidla ve 3 stádiích, nejprve analytická část strategického plánování, následně návrhová část strategického plánování, nakonec implementace strategického plánování a její následné vyhodnocování.

2.5.1 Analytická část procesu strategického plánování

Analytická část zahrnuje vnější pozitivní i negativní vlivy, které dopadají na analyzovaný subjekt. Součástí každého strategického plánu v oblasti regionálního rozvoje by měla být analýza vybraného regionu a jeho vývojové tendence. Blíže specifikované problematiky. Do této analýzy spadají také interní ukazatele, jako finanční a materiální zdroje obce. Vymezuje také specifické podmínky obce. (Peková, Jetmar a Toth, 2019, str.318, 737) S analytickou

stránkou strategického plánování se pojí pojem **SWOT analýza**. Petrůj (2014, str. 40) vymezuje SWOT analýzu jako metodu, která kvalitativně vyhodnocuje veškeré relevantní stránky analyzovaného subjektu. Zkratka SWOT vychází ze čtyř anglických slov: Strengths, což jsou silné stránky, Weaknesses v překladu znamenají slabé stránky, dále Opportunities jsou příležitosti a Threats hrozby. Jednotlivé faktory analyzovaného subjektu jsou rozděleny do těchto čtyř skupin. Předpokladem pro vytváření SWOT analýzy je následná maximalizace silných stránek a příležitostí, a naopak minimalizace slabých stránek a hrozeb a tím region, či jiný analyzovaný subjekt dosáhne strategického úspěchu.

2.5.2 Návrhová část procesu strategického plánování

Po vyhodnocení uskutečněných analýz, nastává návrhová část procesu strategického plánování, kdy dochází k samotnému vytvoření strategického dokumentu. Návrhová část procesu strategického rozvoje spočívá především ve vytvoření **mise**, kterou Peková, Jetmar a Toth (2019, str. 735) formuluje jako základní účel politiky, kterou následně daná organizace hodlá implementovat, popisuje její úlohy, a způsoby, kterými dosáhnou **vize**, kterou Peková, Jetmar a Toth (2019, str 319) charakterizují jako, pohled do budoucnosti, který je vytvořený na základě pochopení problémů v daném subjektu a jejich vazeb. Lze ji charakterizovat také jako určitou představu o budoucnosti dané organizace. Úkolem procesu vytváření strategie, je také stanovení konkrétních **cílů** a postupu, jak jich lze dosáhnout. K tomuto lze využít systém hierarchie, který umožňuje uspořádání cílů a priorit dle důležitosti.

2.5.3 Implementační fáze procesu strategického plánování

V této fázi dochází k realizaci již vytvořeného strategického plánu určenými nástroji a subjekty. Petrůj (2013, str. 23) vyjmenovává několik zásad, které by měly být dodrženy ve fázi implementace strategického dokumentu, především je nutné nastavit jednotlivé kroky implementace tak, aby na sebe správně a logicky navazovaly. Neméně důležité je nastavení toho, jak bude probíhat reporting výsledků strategie a stanovení monitorovacích systému a kdo bude za celou strategii zodpovědný. Tyto strategie mohou být realizovány formou akčního plánu, ten podle Šuláka (2006, str. 12) představuje souhrn aktivit, jejich předpoklad a finanční náročnost jejich realizace. Akční plán je krátkodobějšího charakter, než strategie a ve vztahu ke strategii rozvoje regionu působí jako doplňující element zahrnující projekty, které by měly být realizovány v horizontu jednoho roku.

2.5.4 Hodnotící a doplňující fáze procesu strategického plánování

Poslední fází je fáze, ve které dochází k hodnocení dosažených výsledků a cílů, které byly stanoveny ve strategii. Zde je nutné posoudit, zda je obsah strategie stále relevantní a jestli je nutné provést nějaké změny, případně které. (Petrůj, 2013, str. 19) Po skončení období, na kterou byl akční plán stanoven dochází k monitoringu dosažených výsledků, ty jsou blíže specifikovány ve výroční zprávě. Pro hodnocení úspěšnosti lze využít tzv. programové indikátory, které podle číselných ukazatelů znázorňují, jak daleko se nachází reálná situace od té plánované.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3. POUŽITÉ METODY A POSTUPY

Praktická část je věnovaná v první části obecnému popisu města Zlín z hlediska členění, situování a analýzy kriminogenních faktorů, pro účely mé bakalářské práce konkrétně socioekonomický ukazatel, a to podíl nezaměstnaných osob a demografický ukazatel – vývoj počtu obyvatel ve městě Zlín. Následně byly na základě kvantitativního výzkumu vyhodnoceny jednotlivé ukazatele kriminality s pomocí údajů získaných z interních materiálů Policie ČR a městské policie Zlín za rok 2020. Rozsah kriminality byl vyhodnocen na základě porovnání podílu množství spáchaných trestných činů ve Zlíně a Zlínském kraji. Úroveň kriminality byla získána prostřednictvím indexu, jehož výsledek získáme podílem množství trestných činů a počtem obyvatel ve Zlíně, jehož výsledek byl následně vynásoben hodnotou 10 000 na základě počtu obyvatel ve městě Zlín. Dynamika kriminality ukazuje množství trestných činů za určitý časový úsek, pro bakalářskou práci byl zvolen časový horizont 5 let.

Na základě výsledků kvantitativního výzkumu a údajů ze SWOT analýzy, kterou byly vymezeny konkrétní slabé, silné stránky a příležitosti a hrozby, vyskytující se ve městě Zlín byly v závěru práce představeny opatření a projekty, které byly sestaveny s ohledem na aktuální situaci kriminality ve městě Zlín, včetně jejich rozpočtu.

3.1 Cíl výzkumu

Cílem zpracovaných analýz v úvodu praktické části bakalářské práce bylo vyhodnotit situaci z hlediska kriminality ve městě Zlín v roce 2020. Ukazateli kriminality, které byly analyzovány byl: rozsah kriminality, úroveň kriminality, dynamika kriminality v horizontu 5 let. SWOT analýza vyobrazuje konkrétní problematiku ve městě Zlín. Na základě zjištění ze statistických údajů a výsledků analýz bylo cílem vytvoření preventivních opatření, která mohou napomoci ke snížení kriminality ve městě Zlín a která dále povedou ke zlepšení kvality života obyvatel.

4. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA OKRESU ZLÍN

Okres Zlín je situován v centrální části Zlínského kraje, hranici tvoří se zbylými okresy Zlínského kraje. Jihozápadně sousedí s Uherským Hradištěm, na severozápadě tvoří hranici s Kroměříží a severovýchodně se Vsetínem. Východní část okresu Zlín také vytváří státní hranici se sousední Slovenskou republikou. Svou rozlohou 1045 km² ke dni 1.1.2021 se okres Zlín řadí na druhou příčku největšího okresu Zlínského kraje, pokrývající 26 % jeho území. (ČSÚ, 2021)

S rozlohou souvisí také množství obyvatel, které činí 580 119 obyvatel ke dni 1.1.2021 s nejvyšší hustotou zalidnění ve Zlínském kraji a to 185 obyvatel na km².

Povrch okresu Zlín je významný svou rozmanitostí. Povrch je převážně tvořen pahorkatinou a kopcovitým terénem, který v některých oblastech přerůstá do hornatiny. Významnější oblastí, které se nachází na území okresu Zlín jsou Bílé Karpaty, které se vyjímají ve východní části okresu, nebo Hostýnské vrchy situovány v severní části okresu. Ve městě Otrokovice pramení řeka Dřevnice, která se vlévá do jedné z největších řek Moravy, která také protéká územím okresu Zlín.

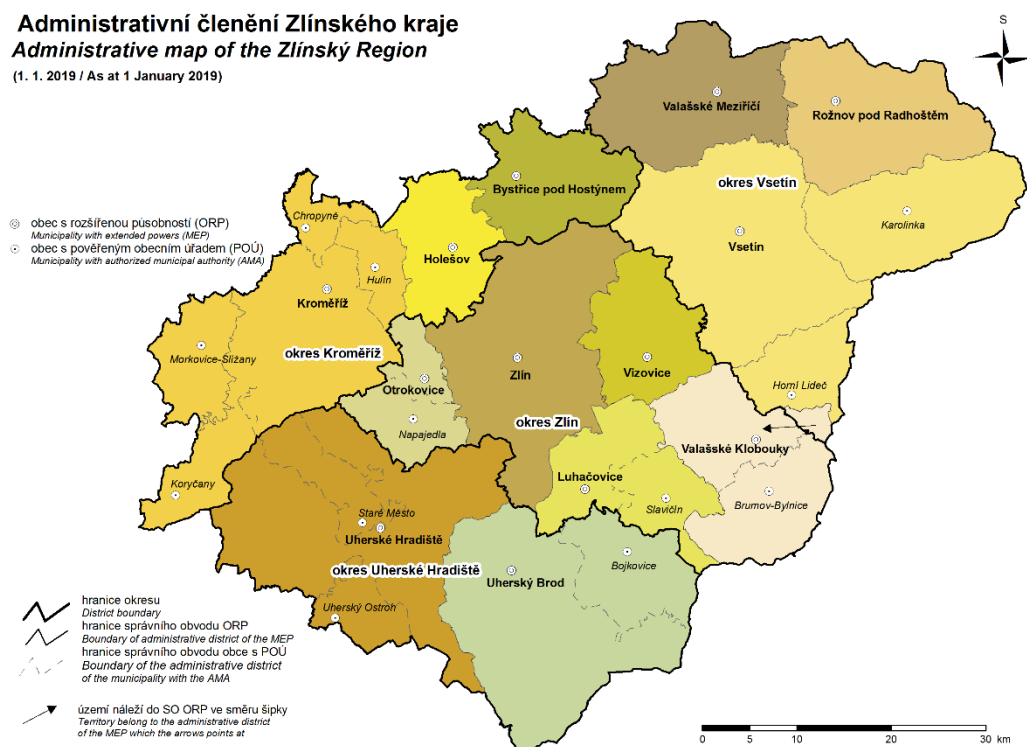
Území Zlínska je poměrně chudé na nerostné suroviny, v této oblasti jsou poměrně známé ložiska cihlářské hlíny, situované v obci Malenovicích, dále těžba stavebního kamene a šterkopísku. Na okrese se nachází v současné době bez průmyslového využití ložiska ropy a zemního plynu. Ovšem významný je výskyt minerálních pramenů, a to zejména v oblasti Luhačovic, např. Vincentka, či Ottovka.

Město Zlín je statutárním městem, které se nachází ve východní části Moravy, uprostřed Zlínského kraje. Město je situováno v údolí řeky Dřevnice a zároveň na pomezí tří národopisných území – Valašska, Hané a Slovácka. Svou rozlohou, která činí téměř 103 km² i počtem obyvatel, čítajícím 74 479 ke dni 1.1.2021 se město Zlín řadí na první příčku ve Zlínském kraji. (ČSO, 2021)

Administrativní členění Zlínského kraje
Administrative map of the Zlínský Region

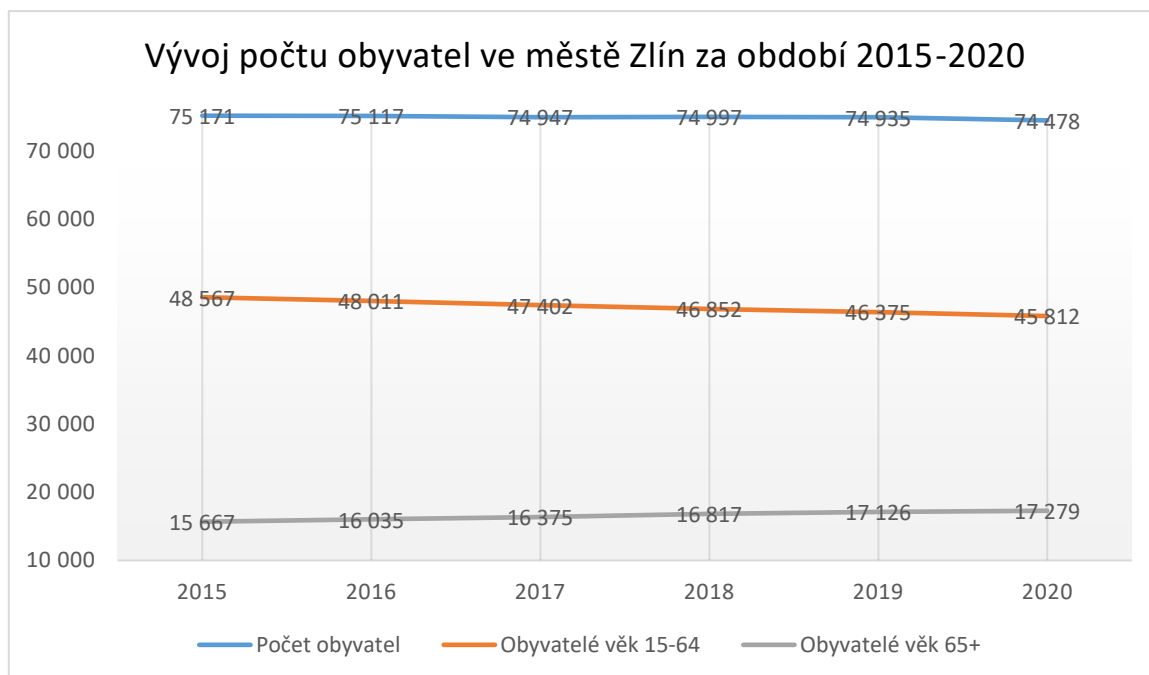
(1. 1. 2019 / As at 1 January 2019)

Obrázek 1 Administrativní členění Zlínského kraje

Zdroj: ČSÚ, 2019

4.1 Obyvatelstvo

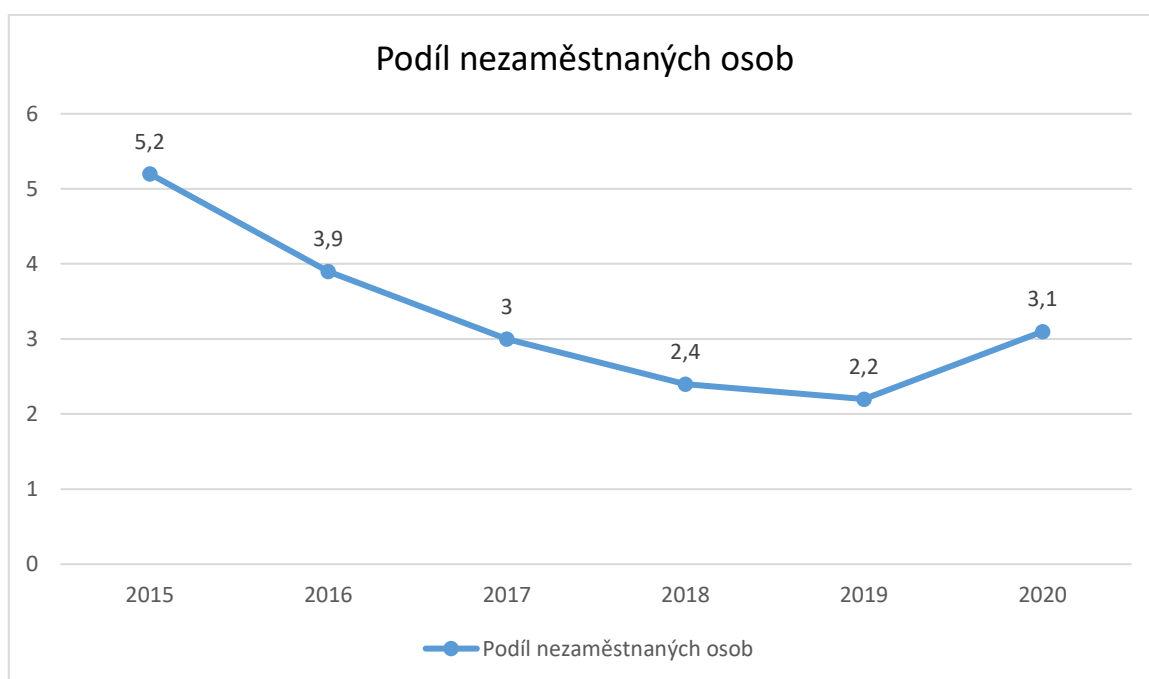

Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel ve městě Zlín za období 2015-2020,

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel je jedním ze základních demografických ukazatelů ve městech. Ve zpracovaném grafu je tento ukazatel vyobrazen na městě Zlín. Od roku 2015 do roku 2020 nedošlo k žádnému významnému poklesu či vzrůstu počtu obyvatel, který činí 74 478 obyvatel ke konci roku 2020, nicméně lze pozorovat pokles obyvatel ve věkové kategorii 25-64 let, za pět let o 2 755 obyvatel, důvodem může být stěhování za prací, či studiem. Naopak u věkové kategorie 65+ lze pozorovat vzrůstající trend, který za 5 let činí přírůstek o 1 612 obyvatel.

4.2 Podíl nezaměstnaných osob

Obrázek 3 Podíl nezaměstnaných osob ve městě Zlín

Zdroj: MPSV, 2021, vlastní zpracování.

Podíl nezaměstnaných osob je jeden ze socioekonomických faktorů, který vychází z počtu všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 25-64 let a všech obyvatel v témže věku. Konkrétně ve městě Zlín docházelo od roku 2015 do roku 2019 ke každoročnímu významnému poklesu, podílu nezaměstnaných osob, které dosáhlo minima v roce 2019, konkrétně hodnoty 2,2 což je z hlediska kriminologie pozitivní faktor, jelikož vysoký podíl nezaměstnaných osob, je jedním z kriminogenních faktorů, který vede ke zvýšené trestné činnosti, zejména majetkové. Nízký podíl nezaměstnaných osob vede ve městě k celkové spokojenosti obyvatel a jejich finanční jistotě. V roce 2020 můžeme v grafu spatřit poměrně prudký nárůst hodnoty podílu nezaměstnaných osob ve Zlíně, tento jev lze pravděpodobně přičítat koronavirové pandemii a opatření z ní vyplývajících.

4.3 Policie ČR

Činnost Policie svou činností odpovídá ministerstvu vnitra. Na základě zákona je zřízeno 14 krajských ředitelství policie, jejichž rozmístění koresponduje se 14 kraji v České republice. Pod krajským ředitelstvím jsou na základě okresů zřizovány územní odbory. Nižšími články jsou poté v organizační struktuře policie jednotlivá obvodní a místní oddělení.

4.4 Městská policie Zlín

Činnost městské policie Zlín je vykonávána od 1.6.1992 na území města Zlín. Její činnost je ukotvena v zákoně č. 553/1992 Sb., O obecní policii.

Předmětem činnosti městské policie Zlín je udržování pořádku ve městě, ochrana obyvatel a jejich majetku. Městská policie dále dohlíží na dodržování zákonů a obecně závazných vyhlášek na základě kterých může jejich nedodržování sankcionovat. Městská policie Zlín se zabývá také prevencí kriminality, která je jednou z priorit městské policie. Prevence kriminality je uskutečňována nejčastěji prostřednictvím programů, které jsou cílené na vybrané skupiny obyvatel, které mohou být potenciálními oběťmi, či pachateli.

V popředí struktury městské policie Zlín stojí ředitelství městské policie Zlín, které působí jako stálé operační centrum a technické zázemí. Ředitelství městské policie Zlín se nachází na adrese Santražiny 3312 ve Zlíně. Ve městě Zlín jsou dále rozmístěny služebny, které vykonávají především pochůzkovou a hlídkovou činnost. Okrsky jsou celkem 3 a to na Jižních Svazích, v Malenovicích a v Kostelci.

Činnost městské policie je financována z rozpočtu města a spadá do mandatorních výdajů, které město musí zafinancovat. Velkou část prostředků tvoří také dotace, a to ze státního rozpočtu, případně Evropské unie.

4.5 Analýza kriminality ve městě Zlín

4.5.1 Rozsah kriminality

Druh kriminality	Česká republika celkem	Zlínský kraj celkem	Podíl ZL.K. a ČR	Město Zlín celkem	Podíl město Zlín a ZL.K
Majetková kriminalita	82 116	1 916	2,33 %	318	16,6 %
Násilná kriminalita	12 247	555	4,53 %	54	9,73 %
Mravnostní kriminalita	2 605	90	3,45 %	8	8,89 %
Ostatní kriminalita	25 013	864	3,45 %	102	11,81 %
OBECNÁ KRIMINALITA CELKEM	121 981	3 425	2,81 %	482	14,07 %
Hospodářská kriminalita	18 528	682	3,68 %	113	16,57 %
Zbývající kriminalita	24 946	1 343	5,38 %	243	18,09 %
CELKEM	165 455	5 452	3,29 %	838	15,37 %

Tabulka 2 Rozsah kriminality ve Zlíně ve vztahu k ČR v roce 2020

Zdroj: Interní zdroje Policie ČR, vlastní zpracování

Obrázek 4 Struktura kriminalita ve městě Zlín

Vlastní zpracování

V tabulce je uvedené množství spáchaných trestných činů za rok 2020, pro srovnání je zde uvedena statistika spáchaných trestných činů na území celé České republiky, která celkem činila za rok 2020 165 455 trestných činů, které oproti roku 2019 představují pokles o 33 766 spáchaných trestných činů (Policie ČR). Největší část tvoří majetkové trestné činy, které dosáhly počtu 82 116. Zlínský kraj svými 1916 majetkovými trestnými činy představuje 2,33 % celkového počtu majetkových trestných činů spáchaných na území české republiky. Ve městě Zlín je nejvíce spáchaných majetkových trestných činů, kterými se podílí ze 16,6 % z množství spáchaných majetkových činů ve Zlínském kraji. Nejnižší zastoupení má mravnostní kriminalita, která svými se svými 8 činy podílí na mravnostní kriminalitě ve Zlínském kraji z 8,89 %. Zlínský kraj se svým podílem 3,29 % řadí k nejbezpečnějším krajům v České republice.

4.5.2 Úroveň kriminality

Město	Počet obyvatel	Počet trestných činů	Index intenzity kriminality	Pořadí
Kroměříž	28 620	575	200,91	3.

Vsetín	25 974	338	130,13	2.
Uherské Hradiště	28 360	718	253,17	4.
Zlín	74 478	838	112,52	1.
Zlínský kraj	580 118	5 452	93,98	

Obrázek 5 Srovnání intenzity kriminality v okresních městech ve Zlínském kraji za rok 2020

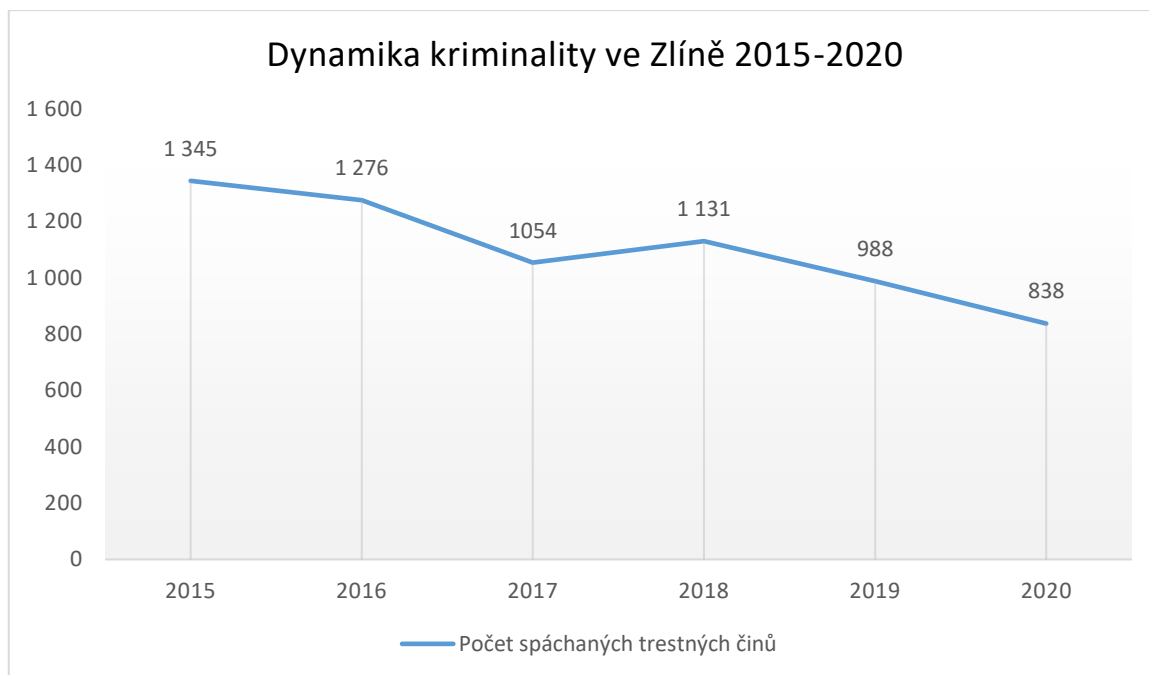
Zdroj: Interní statistiky Policie ČR, ČSÚ 2021, vlastní zpracování

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, město Zlín se řadí k nejméně zatíženým městům ve Zlínském kraji s indexem 112,52. Naopak nejvíce zatíženým městem je Uherské Hradiště, které dosáhlo indexu 253,17. Nicméně lze pozorovat, že všechna větší města, která byla srovnávána v tabulce přesáhla průměrnou hodnotu intenzity kriminality ve Zlínském kraji, která v roce 2020 činila 93,98 a tím se řadí k nejbezpečnějším krajům v celé České republice.

4.5.3 Struktura kriminality ve Zlíně

Největší množství spáchaných trestných činů bylo v oblasti majtkové, nejen v rámci města, ale také v rámci celého kraje. Největší zastoupení u pachatelů tvoří opakovaně trestané osoby, které ve všech typech kriminality převyšují republikový průměr. V celkovém počtu spáchaných trestných činů bylo na území Zlínského kraje evidováno 1 794 pachatelů, kteří byli již v minulosti trestáni a tím překračují republikový průměr o 10,43 %. U osob mladistvých ve věku 15-17 let lze poměrně významnou odchylku od celorepublikového průměru pozorovat u mravnostní kriminality, kde bylo evidováno 14 mladistvých pachatelů, čímž je překročen republikový průměr o 8,34 %.

4.5.4 Dynamika kriminality ve Zlíně

Obrázek 6 Vývoj kriminality ve městě Zlín 2015-2020

Zdroj: Interní zdroje Policie ČR, vlastní zpracování

V časovém horizontu let 2015-2020 dosáhlo město Zlín maximální hodnoty 1 345 spáchaných trestných činů v roce 2015, v následujících 2 letech docházelo ke snížení počtu spáchaných trestných činů. Přírůstek lze poté pozorovat v roce 2018, kdy se počet trestných činů navýšil o 77. Hodnota dosáhla minima v roce 2020 a to 838 spáchaných trestných činů. Tento jev lze částečně přičítat koronavirové pandemii a s ní souvisejícími opatřeními, která výrazně omezila pohyb osob.

4.6 Analýza kriminogenních faktorů

4.6.1 Ekonomická situace ve městě Zlín

Průměrná výše hrubé mzdy na přepočtené počty zaměstnanců ve Zlínském kraji činila ke 4. čtvrtletí roku 2020 částku 34 610 Kč. Jedná se o meziroční přírůstek o 5,8 %, tedy o 1 909 Kč. V mezikrajské srovnání je ve Zlínském kraji druhý nejnížší plat v České republice a také se drží pod celorepublikovým mzdovým průměrem, který činil 38 525 Kč. (ČSO, 2021)

Ve městě Zlín se nachází 23 871 podnikatelských subjektů k 31.12.2020, jehož působnost převažuje zejména v oblasti velkoobchodu a maloobchodu. Množství podnikatelských subjektů ovlivňuje počet volných pracovních míst a pozitivně ovlivňují míru

nezaměstnanosti, stejně jako množství ekonomických subjektů, které činilo k 15.4.2021 počet 144 362 (CZSO 2021).

4.6.2 Míra zadluženosti

Míra zadlužení je jedním z kriminogenních faktorů, ke kterým dochází především v souvislosti s poskytováním úvěrů a půjček, které posléze není jedinec schopen splatit z důvodu ztráty zaměstnání, či jiné nečekané životní události.

Vysoká míra zadluženosti poté může vést k páčání trestné činnosti, případně k sociálnímu vyloučení ze společnosti.

Celkový počet exekucí v České republice činil v červnu 2020 4 330 351 exekucí, což je 7,5% obyvatel České republiky. Zlínský kraj se řadí ke krajům s nejnižším poměrem osob v exekuci, který činil v roce 2020 144 460 exekucí, které představují 4,5% obyvatel. Ve městě Zlín činí počet exekucí 22 958, což je 4,9% obyvatel, tedy lehce nad průměrem Zlínského kraje. (EKCR, 2020)

4.6.3 Sociálně vyloučené skupiny

Sociálně vyloučené lokality mohou být zdrojem kriminality v daném městě. Důvodem může být nižší příjem, případně nezaměstnanost. Tato problematika je důvodem pro odlišný přístup samospráv vzhledem k charakteru vyloučené skupiny. Často tak dochází k jejich prostorové kumulaci do různě velkých městských oblastí (městských částí, bytů). V praxi se lze setkat se skupinami romů, na které cílí Koncepce romské integrace pro Zlínský kraj, která je aktuálně zpracována na léta 2020-2024. (Koncepce prevence kriminality pro Zlínský kraj 2018-2022). Ve městě Zlín se můžeme setkat se skupinkami bezdomovců, kteří se shlukují nejčastěji v okolí autobusového nádraží a mohou představovat potenciální riziko kriminality ve Zlíně.

4.7 SWOT analýza města Zlín

SWOT analýza představuje silné, slabé stránky a příležitosti a hrozby, plynoucí z aktuální situace ve městě Zlín.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Klesající trend počtu spáchaných trestných činů • Pravidelně zpracovávána strategie prevence kriminality • Využívání moderních trendů a technologií městskou policií Zlín • Klesající trend podílu nezaměstnaných osob 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek zaměstnanců Policie ČR a městské policie Zlín • Vysoké množství majetkových trestných činů, konkrétně krádeže jízdních kol a vloupání do osobních automobilů • Vysoká koncentrace osobních automobilů a tím zvyšující se množství dopravních nehod
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Dotace na projekty prevence kriminality • Preventivní programy zaměřené na rizikové skupiny obyvatel • Prevence kriminality je jednou z prioritních činností městské policie Zlín • Mapa kriminality pravidelně doplňována příslušníky Policie ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoce koncentrovaná místa (obchodní centra, zábavní podniky) • Nedostatečné pokrytí kamerovým systémem • Rostoucí trend počtu obyvatel ve věku 65+ • Možné hrozby plynoucí z blízkosti státní hranice • Turisticky a kulturně atraktivní místa

Tabulka 3: SWOT analýza města Zlín, vlastní zpracování

4.8 Návrhy opatření prevence kriminality

4.8.1 Městský kamerový systém

Městský kamerový systém ve Zlíně je jeden z prostředků, který využívá Policie ČR v boji s kriminalitou od roku 1998. V současnosti dohlíží na dění ve městě Zlín 35 bezpečnostních kamer. Kamery poskytují přehled ve městě zejména na nejvíce frekventovaných místech s cílem zajištění bezpečnosti osob a jejich majetku. Díky tomu, že bezpečnostní kamery monitorují veřejná prostranství nepřetržitě a získávání informací je bezprostřední, umožňuje tento prostředek včasné nasazení bezpečnostních složek. Vhodným situováním bezpečnostních kamer lze eliminovat trestné činy, které jsou problematikou každého většího města, včetně města Zlín. Jsou jimi např. vloupání do

Obrázek 7: Infomační nálepka

motorových vozidel, krádeže jízdních kol, vandalismus a sprejerství, vloupání do domů, či bytů, kapesní krádeže, přestupky proti veřejnému pořádku a mnohé další.

Městský kamerový systém tvoří samotné kamery, dále přenosová zařízení, zařízení pro ovládání a záznamová a zobrazovací zařízení.

Využití městského kamerového systému se považuje za zpracování osobních údajů, z tohoto důvodu jsou veškerá místa, která jsou pod kamerovým dohledem označena nálepkou, která informuje obyvatele o přítomnosti bezpečnostní kamery.

Využití bezpečnostních kamer je upraveno v několika zákonech. Samotné oprávnění a nakládání s materiálem pořízeným bezpečnostními kamerami příslušníky Policie ČR specifikuje:

- Zákon č. 278/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky

Tutéž činnost prováděnou příslušníky městské policie pak:

- Zákon č. 553/2001 Sb., Zákon o obecní policii

Samotnou problematikou nakládání s osobními údaji:

- Zákon č. 110/2019 Sb., O zpracování osobních údajů

Obrázek 8 Mapa městského kamerového dohlížecího systému ve Zlíně, 2020

Zdroj: Městská policie Zlín, interní zdroj

Obrázek 9 Seznam bodů městského kamerového systému ve Zlíně, 2020

Zdroj: Městská policie Zlín, interní zdroj

Bezpečnostní kamery ve městě Zlín jsou v současnosti hustě rozmístěny zejména v centru města, konkrétně na náměstí Míru a v okolí obchodního centra Zlaté Jablko, díky vyšší koncentraci osob a potenciálnímu riziku majetkové trestné činnosti. Dostatečně monitorována je také ulice Dlouhá, kterou monitoruje 5 kamer.

Nicméně dosti frekventovaným místem je také autobusové nádraží, které disponuje pouze 1 kamerou, která monitoruje pouze zastřešené nástupiště. Okolí autobusového nádraží monitorováno není, přestože se zde shlukují skupiny bezdomovců, které mohou představovat potenciální riziko majetkové trestné činnosti, konkrétně kapsářství, či krádež, dále v kombinaci s alkoholem, také agresivní chování. Proto je mým návrhem opatření umístit 1 kameru, či více, tak aby bylo dostatečně monitorování okolí autobusového nádraží a tím zvýšená šance dopadení pachatele.

Jako negativum, na které je nutno se zaměřit je systém, který je v současné době 6 let starý a pro zvýšení efektivity by bylo vhodné jej modernizovat, dále pak počet zaměstnanců, kteří na kamerové záznamy dohlížejí, ti jsou v současné době 3 z nichž 1 je vedoucí operačního střediska. V některých krizových situacích, je nutné, aby tito zaměstnanci zastoupili i jiné funkce, proto poté nezbyvá dostatek prostoru pro sledování záznamu z bezpečnostních kamer, nicméně problémem v této oblasti je nedostatek finančních prostředků a nemožnost čerpat dotace, jelikož město Zlín nespadá do měst, kde by míra kriminality překračovala hodnotu, která je podmínkou pro čerpání dotace.

Rozpočet rozšíření kamerového systému	Cena v Kč
Bezpečnostní kamera: Pelco D6230	70 000 bez daně
Montáž	15 000

Tabulka 4: Rozpočet umístění bezpečnostní kamery, vlastní zpracování

4.8.2 Bezpečné město seniorům

Ze statistických údajů vyplývajících z počtu obyvatel v letech 2015-2020 vyplývá, že množství obyvatel na území města Zlín je klesajícím trendem, nicméně i přes tento výsledek průzkumu lze pozorovat každoroční přírůstek obyvatel ve věku 65+.

Vyšší pozornost by měla být věnována právě této skupině obyvatel, jelikož lidé ve věku 65+ jsou považováni za skupinu potenciálních obětí, kteří jsou nejsnáze a nejvíce ohroženou skupinou obyvatel. Vyšší míra viktimitnosti u seniorů způsobuje více faktorů. S vyšším věkem dochází ke zhoršení paměti a jiných kognitivních funkcí, s čímž souvisí horší racionální jednání ve stresových situacích a také horší adaptabilita na nové situace probíhající kolem nich. Mnoho seniorů žije osaměle, proto se stávají závislí na ostatních, čeho může potenciální pachatel využít stejně jako jejich důvěřivosti.

Projekt bezpečné město seniorům spadá do sekundární prevence kriminality, která je zaměřena na konkrétní skupiny obyvatel, které se mohou stát případnými oběťmi, či pachateli. V případě skupiny obyvatel starších 65+ let se jedná spíše o potenciální oběti, na což je projekt „Bezpečné město seniorům“ zaměřen. Projekt by byl realizován 1x měsíčně pod vedením příslušníků městské policie Zlín. Událost by probíhala formou seminářů, jejichž předmětem by byly aktuální problémy ve městě Zlín, např. že se ve městě pohybuje skupina osob, která nabízí podvodný domovní prodej. S ohledem na věk cílové skupiny by událost byla zveřejňována v magazínu Zlínský deník, u kterého lze předpokládat, že se dostane k nejširšímu okruhu této skupiny obyvatel. Ředitelství městské policie Zlín disponuje zasedací místností, která má kapacitu 100 osob, což může být místo realizace, v případě vyššího zájmu lze tuhle událost realizovat také v Městském divadle Zlín.

Jedním z rizik je nedostatečný zájem o realizaci projektu ze strany seniorů. Proto byl mnou sestaven stručný dotazník, který byl přímo směřován cílové skupině, a to obyvatelům města Zlín, kteří jsou starší 65 let. Dotazník byl poskytnut 100 seniorům, na dotazník reagovalo 74 z nich, a to pozitivně s případným zájmem o realizaci projektu „Bezpečné město seniorům“.

Zdrojem, ze kterého tato skupina obyvatel převážně čerpá je televize, či denní tisk. Pro informovanost občanů o konání projektu jsem zvolila Zlínský deník, zejména z toho důvodu, že je snáze dostupný i pro obyvatelé ve vyšším věku, kteří nemají k dispozici počítač, či internet.

Název projektu:	Bezpečné město seniorům
Cíl projektu:	Cílem projektu je informovanost skupiny obyvatel ve věku 65+, která je považována za rizikovou skupinu potenciálních obětí
Zaměření projektu:	Projekt je zaměřen na rizikovou skupinu obyvatel ve věku 65+
Realizace projekt:	Projektu bude realizován pod vedením příslušníků městské policie Zlín.
Financování projektu:	Projekt by byl financován z rozpočtu města Zlín

5. VIZE A CÍLE V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY

5.1 Vize v oblasti prevence kriminality pro Zlínský kraj

Vize v oblasti prevence kriminality definuje Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji, která je aktuálně platná od roku 2018-2022. Vize města Zlín spočívá především v zajištění bezpečnosti pro obyvatele i jeho návštěvníky. Podstatná je spolupráce mezi subjekty, které působí v oblasti prevence kriminality. Realizované preventivní aktivity napomáhají k udržení nízké míry kriminality a zároveň posilují důvěru občanů ve veřejnou správu a jednotlivé instituce.

5.2 Cíle v oblasti prevence kriminality pro Zlínský kraj

Níže uvedené cíle vychází z vize. Konkrétně jsou definovány v koncepci prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2018-2022. Těmi jsou:

1. Podíl na zajišťování bezpečnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů kraje a návštěvníků kraje

Aktivita 1 – Podpora projektů zaměřených na zvýšení bezpečnosti v kraji a aktivní role kraje v Programu prevence kriminality MV ČR.	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminality
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2022
Financování	Státní rozpočet, běžné výdaje rozpočtu kraje. Celkově bylo ve Zlínském kraji pro tuto oblast v roce 2020 schváleno ze státního rozpočtu 850 780, z toho 120 780 na neinvestiční a 730 000 na investiční projekty.
Plnění k 31.12.2020	V rámci projektu byl v roce 2020 schváleno celkem 10 projektů realizovaných v 5 městech.

Aktivita 2 – Podpora projektů zaměřených na identifikovaná zvýšeně riziková území v kraji, identifikované zvýšené rizikové skupiny obětí, nebo pachatelů.	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminalita ve spolupráci s Policií ČR, obcemi a jinými subjekty
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2022
Financování	Běžné výdaje kraje

Plnění k 31.12.2020	Byly identifikovány rizikové oblasti na základě statistik, navrženo celkem 8 projektů, z toho byly schváleny 4.
---------------------	---

Aktivita 3 – Podpora aktivit v dalších oblastech podporujících prevenci kriminality	
Realizátor	Více odborů (KÚZK, SOC, ŠKO, DOP, STR)
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2022
Financování	Běžné výdaje rozpočtu kraje
Plnění k 31.12.2020	<ul style="list-style-type: none"> • V rámci podpory nestátních neziskových organizací bylo schváleno celkem 0,789 mil. Kč, z důvodu pandemie reálně vyplaceno pouze 0,498 mil. Kč • V rámci zajištění služeb na území ZK bylo podpořeno celkem 96 projektů ve výši 201,452 mil. Kč. Bylo zřízeno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Rožnově pod Radhoštěm. • V oblasti školství bylo provedeno mapování výskytu rizikových typů chování za jednotlivé okresy. Pro tyto projekty bylo schváleno celkem 0,703 mil. Kč. • V oblasti dopravy proběhlo vyhodnocení strategie BESIP za rok 2019. Dále byla uskutečněna Dopravní konference za účasti BESIP a Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů, na níž byla představena nejvíce riziková a nehodová místa na území ZK spolu s návrhy, které zajistí zvýšení bezpečnosti provozu. • V oblasti strategického rozvoje bylo schváleno celkem 700 000 Kč na základě kterých byly realizovány výstupy jako:

	<p>nasvětlené přechody pro chodce(2ks), nové, či opravené chodníky(182,2km²), informační panely pro měření rychlosti (2ks), parkování, nebo odbočovací pruhy (71,4m²). Neinvestiční dotace na rekonstrukci dopravních hřišť pro děti byly schváleny ve výši 714 450 Kč. Investiční ve výši 4 774 300 Kč.</p>
--	--

2. Cíl 2 Informování o problematice prevence kriminality

Aktivita 1 – Informování o problematice prevence kriminality	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminality ve spolupráci s tiskovým oddělením odboru KH.
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2022
Financování	Běžné výdaje rozpočtu kraje
Plnění k 31.12.2020	Poskytování průběžných informací z oblasti prevence kriminality na stránkách Zlínského kraje

3. Cíl 3 Sběr dat, jejich hodnocení (analýza)

Aktivita 1 – Sběr a analýza dat týkajících se kriminality	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminality ve spolupráci s Policií ČR a dalšími subjekty.
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2020
Financování	Běžné výdaje rozpočtu kraje
Plnění k 31.12.2020	Každoročně zpracovávána Bezpečnostní analýza Zlínského kraje, dále výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky, která vychází z kriminality, která je páchána v souvislosti s návykovými látkami. Zpracována je také Koncepce politiky v oblasti závislostních chování v ZK na léta 2021-2025. V oblasti školství je zpracováno mapování v rámci systému evidence preventivních aktivit, které budou prezentovány ve výroční zprávě.

4. Cíl 4 Efektivní a koordinovaný systém prevence kriminality

Aktivita 1 – Koordinace a spolupráce útvarů KÚZK zabývajících se prevencí kriminality	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminality ve spolupráci s odbory KÚZK a dalšími spolupracovníky
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2022
Financování	Běžné výdaje rozpočtu kraje
Plnění k 31.12.2020	Průběžné a vzájemné informování v jednotlivých oblastech odpovědných pracovníků. Aktivita zahrnují zejména pracovní schůzky jednotlivých pracovníků, ty jsou realizovány v průběhu kalendářního roku, projednávanou problematikou je zejména protidrogová prevence, problematika integrace romské menšiny, rizikové chování ve školství atd.

Aktivita 2 – Spolupráce subjektů podílejících se na systému prevence kriminality na území kraje a spolupráce s MV ČR	
Realizátor	Krajský koordinátor prevence kriminality
Doba realizace	Po dobu trvání koncepce 2018-2020
Financování	Běžné výdaje rozpočtu kraje
Plnění k 31.12.2020	Aktivita spočívá především v jednání s osobami, které odpovídají za oblast prevence kriminality na místní úrovni, tj. zástupci obcí, MV ČR, Policie ČR, obecní policie formou pravidelných schůzek, dále poskytována průběžná metod. činnost i jinými způsoby např. telefonicky, nebo emailem.

ZÁVĚR

Město Zlín je krajským a zároveň největším městem Zlínského kraje. I přes tento fakt lze na základě demografické analýzy pozorovat každoroční úpadek počtu obyvatel, zejména těch mladých. Na druhé straně dochází ke každoročnímu vzestupu počtu obyvatel ve věku 65+, což byl jeden z ukazatelů, se kterým jsem následně pracovala při vytváření opatření ke snížení kriminality ve městě Zlín.

Město Zlín a celkově Zlínský kraj se řadí k nejbezpečnějším oblastem v České republice, nicméně problémem ve městě Zlín zůstává majetková kriminalita, která tvoří velkou část celkového množství spáchaných trestných činů.

To, že je město Zlín poměrně bezpečným městem vychází také z ukazatelů v intenzitě kriminality, kde Zlín v porovnání se třemi okresními městy ve Zlínském kraji vyšel jako nejméně zatížené město množstvím trestných činů a také na základě dynamiky kriminality, která vykazuje každoroční pokles v počtu spáchaných trestných činů, přičemž lze v posledních letech přičítat souvislost s koronavirovou pandemií.

Při bližším zkoumání struktury pachatelů vyšlo najevo, že velkou skupinu pachatelů tvoří recidivisté, kteří významně překračují republikový průměr.

Město Zlín se nepotýká s žádnou významnou sociálně vyloučenou skupinou, nicméně problém můžeme spatřovat v množství bezdomovců, kteří obývají frekventované městské části. Na základě tohoto poznatku mnou byla vypracována druhé opatření spočívající v rozšíření kamerového systému.

Závěr praktické části je doplněn o vize a cíle vycházející ze Strategie prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2018-2022.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BECKER, Gary Stanley. *Crime and Punishment: An Economic Approach*. Chicago : The University of Chicago Press, 1968. s. 169-217. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/1830482?seq=1#metadata_info_tab_contents
- [2] BLATNÍKOVÁ, Šárka a NETÍK, Karel. *Predikce vývoje pachatele*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008, 222 stran. ISBN 978-80-7338-075-5.
- [3] CERRO, Ana María; MELONI, Osvaldo. *Determinants of the crime rate in Argentina during the'90s*. Estudios de economia, 2000, 27.2: 297-311.
- [4] ČESKO, 2008. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 zákon o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 91, s. 4086-4115. ISSN 1211-1244 Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>
- [5] ČESKO, 2009. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, s. 356. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>
- [6] ČESKO, 2016 Zákon č. 250 ze dne 3.srpna 2016 Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 98, s. 3715. Dostupný také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zakon-c-250-2016-sb.aspx>
- [7] Český Statistický Úřad [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>
- [8] EWBURN, Tim. *Criminology: a very short introduction*. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2018, 139 stran. ISBN 978-0-19-964325-7.
- [9] FIRŠTOVÁ, Jana. *Kriminalita mládeže v sociálních souvislostech*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 215 s. ISBN 9788073805210.
- [10] GRIVNA, Tomáš, SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 544 s. ISBN 978-80-7478-614-3.

- [11] HEJDA, Jan a Rostislav DUBEN. *Veřejně prospěšné organizace a jejich postavení v systému prevence a ochrany proti drogovým závislostem*. Praha: Vltavín, 2002, 187 stran. ISBN 80-86587-02-9.
- [12] HOFERKOVÁ, Stanislava, 2014. *Úvod do kriminologie: Studijní opora pro předmět Úvod do kriminologie ve studijním oboru Sociální patologie a prevence*. [online]. 1. vyd. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: http://inpdf.uhk.cz/wpcontent/uploads/2014/03/uvod_do_kriminologie.pdf
- [13] HOLAS, Jakub, Eva KRULICHOVÁ, Lucie HÁKOVÁ a Miroslav SCHEINOST. *Regionální kriminalita a její odraz v kvalitě života obyvatel*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-160-8.
- [14] Městská policie Zlín [online]. [cit. 2021-05-27]. Dostupné z: <https://www.mpzlin.cz/>
- [15] Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí [online]. [cit. 2021-05-27]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/>
- [16] NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004, 527 s. ISBN 80-7357-026-2.
- [17] *Otevřená statistika o exekucích*, 2020 [online]. EKCR. [cit. 31.05.2021]. Dostupné z: <https://statistiky.ekcr.cz/>
- [18] PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 783 s. ISBN 978-80-7598-209-4.
- [19] PETRŮJ, Michal. *Programy a strategie v regionálním rozvoji: studijní opora = Programs and strategy of regional development : study book*. Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-044-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:3b2ec47c-a5b7-4821-aa05-96749f475c53>
- [20] Policie ČR [online]. [cit. 2021-05-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/>
- [21] SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 132 s. ISBN 9788075560094.

- [22] ŠULÁK, Tomáš, © 2006. *Strategické plánování (v) regionu*. [online] Středomoravská agentura rozvoje venkova. [cit. 2016-02-18] Dostupné z: <http://docplayer.cz/919006-Strategie-planovani-v-regionu.html>
- [23] VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, 585 s. ISBN 9788074007323.
- [24] VICHLENDÁ, Milan a Ivan KRČEK, 2011. *Kriminologie* [online]. 1. vyd. Karviná: Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminologie.pdf>
- [25] ZLÍNSKÝ KRAJ, © 2017 *Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji za rok 2018-2022*. [online] Zlínský kraj. [cit. 2022-05-27] Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/12359/koncepce-prevence-kriminality-2018-2022-fin.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DOP	Odbor dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Zlínského kraje
EKCR	Exekutorská komora České republiky
Kč	Korun českých
KH	Odbor Kancelář hejtmána Krajského úřadu Zlínského kraje
ks.	kusů
KÚZK	Krajský úřad Zlínského kraje
mil.	milion
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí
MV ČR	Ministerstvo Vnitra České republiky
Např.	Například
ods.	Odstavec
příp.	Případně
Sb.	Sbírky
SOC	Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje
STR	Odbor strategického rozvoje kraje Zlínského úřadu Zlínského kraje
str.	strana
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats
ŠKO	Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje
tj.	To jest

TrZ	Trestní zákoník
tzn.	To znamená
tzv.	takzvaný
WHO	World Health Organization
ZL.K	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Administrativní členění Zlínského kraje</i>	33
<i>Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel ve městě Zlín za období 2015-2020,</i>	33
<i>Obrázek 3 Podíl nezaměstnaných osob ve městě Zlín</i>	34
<i>Obrázek 4 Struktura kriminalita ve městě Zlín</i>	37
<i>Obrázek 5 Srovnání intenzity kriminality v okresních městech ve Zlínském kraji za rok 2020</i>	38
<i>Obrázek 6 Vývoj kriminality ve městě Zlín 2015-2020</i>	39
<i>Obrázek 7: Infomační nálepka</i>	42
<i>Obrázek 8 Mapa městského kamerového dohlížecího systému ve Zlíně, 2020</i>	43
<i>Obrázek 9 Seznam bodů městského kamerového systému ve Zlíně, 2020</i>	43

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Schéma prevence kriminality (Gřivna, 2014).....	24
<i>Tabulka 2 Rozsah kriminality ve Zlíně ve vztahu k ČR v roce 2020.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 3: SWOT analýza města Zlín, vlastní zpracování.....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 4: Rozpočet umístění bezpečnostní kamery, vlastní zpracování.....</i>	<i>44</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den, jsem studentkou třetího ročníku veřejné správy a regionálního rozvoje UTB ve Zlíně. Pro účely zpracování mé bakalářské práce na téma: Právní sociální a ekonomické aspekty opatření prevence kriminality ve městě Zlín, jsem vyhotovila dotazník, který je směřován obyvatelům žijícím ve městě Zlín ve věku 65+. Účelem dotazníku je průzkum, zda by byl zájem o realizaci projektu „Bezpečné město seniorům“, jako jedno z preventivních opatření ke snížení kriminality ve městě Zlín.

1. Pohlaví Žena Muž
2. Věk Méně než 65 Více, než 65
3. Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte novinky týkající se kriminality ve městě Zlín?
 Internet Noviny, zpravodaj
 TV Rádio
4. Myslíte si, že by realizace projektu „Bezpečné město seniorům“ napomohla ke snížení kriminality ve městě Zlín?
 Ano Ne
5. Znáte jiné, podobné projekty působící ve městě Zlín?
 Ano Ne